

ВСЕУКРАЇНСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ЛІГА

Україна, 01033, м. Київ, вул. Саксаганського, 30-В, оф. 33,

тел. (044) 289-31-42

E-mail: vel@ecoleague.net

www.ecoleague.net

Резолюція круглого столу «Екологічні проблеми Запорізької області та шляхи їх розв'язання» 3 березня 2015 р.

Запорізька область є одним з найрозвиненіших індустріальних регіонів України. Промисловий комплекс представлений переважно металургійною та енергетичною галузями. Всього в області працює понад 280 промислових підприємств. В області також зосереджені хімічні, машинобудівні підприємства та підприємства гірничодобувного комплексу. Їхня концентрація зумовлює напружений стан навколишнього середовища, внаслідок викидів та скидів забруднюючих речовин у довкілля, крім цього, в більшості випадків нерационально використовуються природні ресурси.

Щороку в атмосферне повітря Запорізької області потрапляє понад 200 тис. т забруднених речовин, 70% обсягу яких надходять зі стаціонарних джерел. Згідно з офіційними даними, найбільшими забруднювачами атмосферного повітря є Запорізька ТЕС (113 тис. т/рік), ВАТ «Запоріжсталь» (59 тис. т/рік), ПАТ «Запорізький завод феросплавів» (16 тис. т/рік) та ПАТ «Запоріжжкокс» (3 тис. т/рік).

Основною екологічною проблемою у галузі водних ресурсів в області є забруднення природних водних об'єктів неочищеними і недостатньо очищеними стічними водами промислових підприємств та установ житлово-комунального комплексу.

Значний негативний вплив на довкілля Запорізької області здійснюють звалища побутових та промислових відходів. Наприклад, протягом 2014 р. у Запорізькій області утворилося 5155,6 тис. т відходів I - IV класів небезпеки. Загалом на території області є 92 полігони та сміттєзвалища побутових відходів, з них 12 – перевантажені, а 25 не відповідають нормам екологічної безпеки. Не кращою є ситуація з промисловими відходами. Особливе занепокоєння викликають Балка Середня і Чорна гора, які є нічим іншим, як відвалами заводів «Запоріжсталь» і «Дніпроспецсталь».

На території області є стихійні звалища непридатних пестицидів, на яких отрутохімікати зберігаються просто неба, часто в пошкодженій тарі. Оскільки ці звалища зазвичай не мають попереджувальних знаків і не охороняються, вони становлять загрозу для місцевого населення. Станом на початок 2015 р. в Запорізькій області налічується 342 т непридатних хімічних засобів захисту рослин.

Учасники засідання круглого столу «Екологічні проблеми Запорізької області та шляхи їх розв'язання» зазначили, що для поліпшення стану навколишнього середовища області та запобігання його деградації необхідно здійснити комплексні заходи:

Запорізькій обласній державній адміністрації:

– внести доповнення до Стратегічної цілі 4 «Запорізький край – регіон екологічної безпеки та збереження природних ресурсів» у Стратегії розвитку Запорізької області на період до 2020 року, зокрема додати пункти, які стосуються:

- утилізації промислових відходів;
- поводження з непридатними пестицидами;
- зменшення обсягів промислових викидів в атмосферне повітря;
- рекультивації деградованих ґрунтів;
- збільшення площі зелених насаджень;
- екологізації промислових підприємств.

– залучити громадськість і науковців до реалізації заходів і проектів зі збереження навколишнього середовища Запорізької області, зокрема:

- створити науково-експертну раду при Обласній державній адміністрації з представників профільних наукових установ та громадських природоохоронних організацій;
- розробити програму інформування та просвіти населення з питань, що стосуються довкілля;
- сприяти реалізації громадських ініціатив та проектів щодо збереження природного середовища.

Департаменту екології та природних ресурсів Запорізької обласної державної адміністрації:

– ініціювати відновлення непрацюючих постів спостережень за станом навколишнього середовища у м. Запоріжжя;

– звернутися до Державної екологічної інспекції з вимогою провести перевірки найбільших підприємств-забруднювачів щодо дотримання вимог природоохоронного законодавства;

– створити реєстр складів з непридатними пестицидами та забруднених отрутохімікатами ділянок в Запорізькій області;

– здійснити поетапне перезатарювання та зваження непридатних пестицидів з метою подальшого вивезення для екологічно безпечної утилізації;

– здійснити заходи щодо винесення меж в натуру наявних об'єктів природно-заповідного фонду, актуалізувати матеріали обґрунтувань для створення нових об'єктів ПЗФ;

– проаналізувати статистику захворюваності населення м. Запоріжжя та пов'язати її з динамікою викидів підприємств для визначення впливу промисловості на здоров'я населення;

- провести інвентаризацію державних земель Запорізької області та зарезервувати частину з них під створення заповідних об'єктів;
- на офіційному сайті Департаменту оновити інформацію про його керівництво та провідних спеціалістів, а також розмістити Стратегію розвитку Запорізької області до 2020 року окремим посиланням для кращого доступу до неї;
- ініціювати розроблення нормативно-правових документів для встановлення взаємозв'язку між показниками концентрацій забруднюючих речовин у повітрі житлової зони, на постах гідрометцентру, підфакельними вимірами СЕС та викидами конкретних підприємств природокористувачів.

Департаменту агропромислового розвитку Запорізької обласної державної адміністрації:

- розробити програму виведення з інтенсивного використання деградованих, малопродуктивних та забруднених сільськогосподарських земель;
- організовувати інформаційні заходи та практичні семінари, спрямовані на розвиток органічного землеробства.

Департаменту житлово-комунального господарства Запорізької обласної державної адміністрації:

- організувати пункти роздільного збирання макулатури, склотари, відпрацьованих батарейок та люмінесцентних ламп. Популяризувати концепцію роздільного збирання відходів серед населення шляхом проведення просвітницько-інформаційних заходів;
- закрити та рекультивувати перевантажені полігони твердих побутових відходів у Запорізькій області;
- здійснити санацію сміттєзвалищ, що не відповідають нормам екологічної безпеки; модернізувати схеми санітарного очищення населених пунктів області з урахуванням сучасних тенденцій поводження з побутовими відходами;
- звернутися до Запорізької міської ради з вимогою рекультивувати відвали промислових відходів у межах міста;
- реконструювати каналізаційні очисні споруди міського комунального підприємства «Водоканал», яке є одним з основних забруднювачів водних ресурсів області;
- визначити районні центри Запорізької області, які не мають очисних споруд і розпочати їхнє будівництво.

Державній екологічній інспекції України у Запорізькій області:

- перевірити підприємства, які здійснюють утилізацію небезпечних відходів у Запорізькій області, щодо дотримання ліцензійних умов та вимог екологічної безпеки;
- здійснити перевірки національного природного парку «Великий луг» щодо проведення рубок головного користування та всіх видів поступових та суцільних рубок, вирубування дуплястих дерев, а також добування піску та гравію в його заповідних зонах.

Звернутися до Верховної Ради України з пропозиціями щодо законодавчого врегулювання таких питань:

- звільнення від сплати екологічного податку підприємців, які впроваджують енерго- та ресурсощадні технології у виробничий процес, здійснюють роздільне збирання та перероблення побутових відходів;

- реформування економічної системи природокористування й природовідтворення шляхом збалансованого поєднання примусово-обмежувальних та стимулюючо-компенсаційних еколого-економічних механізмів;

- внесення змін до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» та інших нормативно-правових актів для визначення повноважень обласних державних адміністрацій у сфері заповідної справи;

- внесення змін до Закону України «Про відходи», зокрема передбачення фінансової відповідальності власників відходів за відсутність договорів на їхнє вилучення (первинну переробку, сортування, вивезення).